ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

บทคัดย่อ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ที่ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 321 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงแบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า One - Way ANOVA (F-test) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชายและเพศหญิงมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน อายุเฉลี่ยเท่ากับ 31.14 ปี สถานภาพโสด การประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 9,427.73 บาท มีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความหมาย และความรู้ทั่วไป ด้านการจัดการ และด้านการมีส่วนร่วม

ผลการทดสอบสมมติฐาน ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะ

Abstract

The objectives of this research were to study level of knowledge on ecotourism of people and to compare their knowledge on ecotourism in terms of personal factors.

The sampling group for this research was 321 people in Ko Changtai District, Ko Chang Sub-District, Trat province. The tool used for this research was questionnaire. Data analysis was made by computer program for percentage, means, average score, standard deviation, t-test and One-Way (F-test), at the 0.05 level of probability.

The research result showed that, the sample group answering the questionnaire were male and female with equal number, age average is 31.14, single, engaged in agriculture and average monthly income of 9,427.73 Baht. The findings revealed that people have knowledge of general knowledge,

ว่าประชาชนต่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นประจำ จึงทำให้ประชาชนเกิดความรู้และสามารถเข้าใจในวิธีการทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างถูกต้อง โดยประชาชนจะเกิดความรักและหวงแหนต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก

management and participation on ecotourism at high level.

The hypothesis test was that people with different gender, age, status, education, job and monthly income have no different knowledge at the 0.05 level of probability, because they receive regular data on ecotourism, they can understand a method on the correct ecotourism and participate in cultivating love and care of community 's natural resources.

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน ตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

อุไรรัตน์ วรรคาวิสันต์

ความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมการบริการอย่างหนึ่งที่มีอัตราการขยายตัว อย่างรวดเร็วก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งการท่องเที่ยวได้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ คือเกิดการจ้างงาน และการกระจายรายได้สู่ภาคธุรกิจอื่นๆ ได้แก่ ธุรกิจที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร และธุรกิจแหล่งบันเทิง

จังหวัดตราด เป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวจำนวนมาก และมีกิจกรรมหลากหลาย ได้แก่ การเล่นน้ำ การเดินริมชายหาด การเดินป่า การเที่ยวน้ำตก พายเรือแคนู และการดำน้ำดูปะการัง รวมทั้งการเดินทางไปยังเกาะช้างยังมีความสะดวกสบายเป็นอย่างมาก และใช้ระยะเวลาการเดินทางไม่นาน จึงทำให้เกาะช้างแห่งนี้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จากการที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวจำนวนมาก ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย ความเสื่อมโทรม และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกันอย่างฟุ่มเฟือย จากปัญหาที่เกิดขึ้นจึงต้องนำหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนา ซึ่งทางราชบัณฑิตยสถาน ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า เป็นการท่องเที่ยวอย่างที่มีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยต้องมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศ

อย่างไรก็ตามการที่จะให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืนคงอยู่ได้นาน ต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นหัวใจหลักที่จะช่วยในการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้มีความอุดมสมบูรณ์ เมื่อประชาชนมีความรู้ ประชาชนก็จะเกิดความเข้าใจในการดำเนินงาน การจัดการ การมีส่วนร่วม และประชาชนสามารถปฏิบัติได้จริงโดยไปในทิศทางเดียวกัน จากการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลและพฤติกรรมที่แสดงออกมา การที่ประชาชนมีการแสดงออกมาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น เป็น

ผลมาจากประชาชนต้องมีความรู้ที่เกิดขึ้นก่อนและนำไปปฏิบัติซึ่งเป็นส่วนของความเข้าใจต่อเรื่องนั้นๆ

พื้นที่ที่ทำการศึกษา คือ ตำบลเกาะช้างใต้ เป็นสถานที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก ยังมีความเจริญช้ากว่าและมีสภาพแวดล้อมที่ยังคงอยู่มากกว่าตำบลเกาะช้าง ประชาชนมีวิถีชีวิตแบบเดิมๆ

ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาตำบลเกาะช้างใต้แห่งนี้ เนื่องจากต้องการทราบถึงความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระดับใด ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาและจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

เลือกตำบลเกาะช้างใต้เป็นพื้นที่ในการศึกษา เนื่องจากมีการดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แต่ระบบการจัดการยังไม่มีความชัดเจนพอ จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการทำการศึกษาพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งมีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 หมู่บ้านบางเบ้า, หมู่ที่ 2 หมู่บ้านสลักเพชร, หมู่ที่ 3 หมู่บ้านเจ๊กแบ้, หมู่ที่ 4 หมู่บ้านสลักคอก และหมู่ที่ 5 หมู่บ้านสลักเพชรเหนือ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ด้านความหมาย และความรู้ทั่วไป เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ทราบหลักการเบื้องต้นของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต

2.3 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่นเป็นหลัก

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เนื่องจาก ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ได้จบการศึกษาภาคบังคับที่ทางรัฐบาลเป็นผู้กำหนด ซึ่งสามารถที่จะอ่าน ออก เขียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังมีวุฒิภาวะในการเป็นผู้ใหญ่ด้วย

นิยามตัวแปร

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือทำลายคุณค่าของระบบ

นิเวศ โดยประชาชนในชุมชนจะต้องมีความรู้ในด้านความหมาย และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วม

ความหมาย และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่ให้ทราบถึงหลักการพื้นฐาน และหลักการเบื้องต้นของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการ หมายถึง การจัดการสภาพแวดล้อมในชุมชน เพื่อตอบสนอง เตรียมการในการรองรับการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งต้องมีการควบคุมกันอย่างมีขอบเขต รวมทั้งการป้องกันและการกำจัดมลพิษด้วย

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การวางแผน/การตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อเกิดการพัฒนาแก่ชุมชนให้ดีขึ้น

การมีส่วนร่วมในการวางแผน/การตัดสินใจ หมายถึง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดกำหนด การวางแผน และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ หมายถึง การให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยผลประโยชน์นั้นต้องกลับเข้ามาในชุมชนหรือท้องถิ่นให้ได้

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานที่ดำเนินไปแล้ว ว่ามีผลเกิดขึ้นเป็นอย่างไร มีการดำเนินงานไปในทิศทางใด

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การจำได้ การนึกได้ และการแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีการแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ความหมาย และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจัดการ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วม

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน

2. ทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน เพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุงให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ให้คงอยู่ได้นานที่สุดโดยการให้ประชาชนดำเนินการปฏิบัติตามแนวทางและหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันอย่างจริงจัง

3. ผลการวิจัยสามาถนำไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลอ้างอิงและเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน

เอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในด้านการจำและระลึกได้ใน ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และเรื่องราวต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับมาจากการสังเกตจากประสบการณ์ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสามารถจดจำหรือแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม รวมทั้งถ่ายทอดให้บุคคลอื่นได้ทราบด้วย

ความเข้าใจ หมายถึง การที่บุคคลคนหนึ่งได้มีประสบการณ์กับสิ่งใหม่ๆ โดย การฟัง การอ่าน การเขียน ซึ่งได้ทำความเข้าใจกับสิ่งใหม่ๆ แล้วสามารถที่จะปฏิบัติออกมาได้อย่างถูกต้อง

สรุป ความรู้ความเข้าใจ เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมาก เนื่องจากการที่มนุษย์จะมีการปฏิบัติได้นั้นจะต้องมาจากความรู้ที่มีมาก่อนและเป็นอันดับแรกที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ ความรู้เป็นสิ่งที่เกิดจากการจำ การระลึกได้ และความรู้ที่มนุษย์ได้จะต้องมาจากการสังเกตทั้งจากประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อม สามารถที่จะถ่ายทอดให้ผู้อื่นทราบได้โดยเป็นการกระทำออกมา หรือเป็นผลของพฤติกรรมนั้นนั่นเอง

แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดีที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศพื้นที่นั้นๆ โดยมุ่งเน้นให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นภายใต้จิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมและทรัพยากรการท่องเที่ยว

หลักเกณฑ์และสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สรุปได้ดังนี้

1. เป็นแหล่งธรรมชาติ

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งเน้นลักษณะสำคัญทางชีวภาพ กายภาพ และวัฒนธรรม กล่าวคือ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ซึ่งอาจรวมถึงส่วนวัฒนธรรมในแหล่งธรรมชาตินั้นด้วย

2. มีความยั่งยืนทางนิเวศ

รูปแบบการท่องเที่ยวจะเอื้ออำนวยให้เกิดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม คือ เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

3. ให้ความรู้ทางสิ่งแวดล้อม

การให้ความรู้ทางธรรมชาติในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นลักษณะสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างจากการท่องเที่ยวทางธรรมชาติรูปแบบอื่นๆ การให้การศึกษาทางสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือที่ทำให้การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นมีความสนุกและมีความหมาย ที่จะสามารถดึงคนที่อยากสัมผัสกับธรรมชาติมาเพื่อที่จะพัฒนาความรู้ ความตระหนักและสำนึกคุณค่าของธรรมชาติแล้วสามารถที่จะชักนำไปสู่การกระทำที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ความตระหนักในเรื่องการอนุรักษ์ ดังนั้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ชุมชน และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

4. ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนท้องถิ่น

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรเกิดประโยชน์ให้แก่คนในท้องถิ่นมากที่สุด กล่าวคือ

ทำให้เกิดการจ้างงาน การใช้วัสดุที่หาได้จากท้องถิ่น กิจการที่คนท้องถิ่นเป็นเจ้าของ นอกจากนั้น คนในท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย และรายได้จากการ

ภาพที่ 1 องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

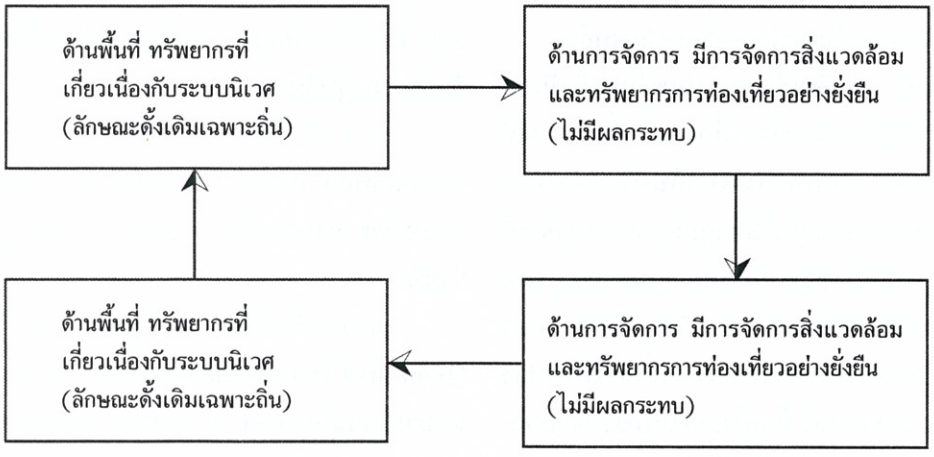

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545)

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยให้มีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน

หากการท่องเที่ยวใดมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ตามลักษณะดังกล่าวข้างต้น จัดได้ว่าเป็นการท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งควรมีการนำมาใช้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการมาหาประสบการณ์ของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่รอดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนั้นต้องรวมถึง การมีเสถียรภาพของการเมืองเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้วย

แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบแหล่งธรรมชาติ ซึ่งมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นดีขึ้น

สิ่งสำคัญที่เป็นองค์ประกอบหลักในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งมิได้ ถ้าขาดองค์ประกอบใดไป จะเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นไป ซึ่งองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 4 อย่าง ได้แก่

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความสมบูรณ์ หากขาดหรือปราศจากข้อใดข้อหนึ่งไปความสมบูรณ์จะลดน้อยลงจนอาจกลายเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น

สรุป แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่างมีความเกี่ยวข้องกันและสัมพันธ์กันเป็นอย่างมาก เนื่องจากทั้งสองแนวคิดได้เน้นถึงการท่องเที่ยวที่ผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการท่องเที่ยวนั้น จะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่เข้าไปในท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งนักท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความรู้และปฏิบัติได้ตามที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความยั่งยืนยาวนานที่สุด โดยต้องใช้ทรัพยากรอย่างพอดีให้คุ้มค่า บริโภคพอเหมาะตามความจำเป็น มีการปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้ร่วมกันคิด ร่วมปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน และสุดท้ายจะต้องมีการติดตามและประเมินผลเพื่อจะได้ทำการแก้ปัญหากับปัญหาที่เกิดขึ้น และเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆต่อไป

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความร่วมมือของประชาชน หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อดำเนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อบรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ประกอบด้วยไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (implementation) ประกอบด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหาร และการประสานความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

สมมติฐานในการวิจัย

ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลเกาะช้างใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

   1.1 ความหมาย และความรู้ทั่วไป

   1.2 ด้านการจัดการ

   1.3 ด้านการมีส่วนร่วม

2. เพศ
3. อายุ
4. สถานภาพครอบครัว
5. การศึกษา

6. การประกอบอาชีพ

7. รายได้ต่อเดือน

ในส่วนของความรู้ความเข้าใจได้มีการแบ่งส่วนของแบบสอบถามออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความหมาย และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นคำถามที่มีลักษณะเป็นคำถามเบื้องต้นโดยรวมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ

3. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

ในสององค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กล่าวไว้ในส่วนบนนั้นได้ใช้ในการตั้งคำถามซึ่งองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจริงแล้วมี 4 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ 2. องค์ประกอบด้านการจัดการ 3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ และ 4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม แต่ได้นำมาสร้างแบบสอบถามโดยใช้เพียงสององค์ประกอบเท่านั้น เนื่องจาก ต้องการที่จะเน้นถึงด้านการจัดการและด้านการมีส่วนร่วมมากกว่า เพราะสององค์ประกอบนี้ มีความสำคัญมากต่อชุมชน ซึ่งผู้วิจัยต้องการที่จะหาคำตอบที่แท้จริงว่าประชาชนของชุมชนตำบลเกาะช้างใต้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับใด โดยในด้านการจัดการนี้จะเป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบและการไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งชุมชนตำบลเกาะช้างใต้นี้ได้มีทรัพยากรธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก โดยชุมชนจะต้องเป็นผู้กำหนดในการจัดการ การบริหารทรัพยากรธรรรมชาติของชุมชนด้วยตนเอง ซึ่งจะใช้วิธีการใดในการจัดการกับชุมชนของตนเอง ก็ต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมแต่ละพื้นที่นั้นๆ ด้วย ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมนี้ เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดกฎระเบียบ การกำหนดการวางแผนงาน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การรักษาความสะอาด และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างประชาชนด้วยกัน เพื่อทำให้ประชาชนได้เป็นผู้มีส่วนร่วมกับชุมชนให้ได้มากที่สุด แต่อีกสองด้านที่เหลือ คือ องค์ประกอบด้านพื้นที่ และองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ ที่ไม่ได้นำมาใช้ในการทำแบบสอบถาม เนื่องจาก องค์ประกอบด้านพื้นที่เป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวเนื่องกับธรรมชาติ และระบบนิเวศ โดยมีพื้นฐานทางการท่องเที่ยวอยู่กับธรรมชาติเป็นหลักอยู่แล้ว ส่วนองค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ในการศึกษาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ ซึ่งเป็นการให้ความรู้ ประสบการณ์ และความประทับใจ พร้อมทั้งยังมีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อทรัพยากรธรรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น การที่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้นั้นต้องมีให้ครบทั้งสี่องค์ประกอบหลัก จึงจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความสมบูรณ์ ถ้าขาดข้อหนึ่งข้อใดไป ความสมบูรณ์จะลดลง อาจกลายเป็นการท่องเที่ยวแบบอื่นไปได้ แต่ในการจัดตั้งข้อคำถามนี้ไม่ได้หมายความว่า จะขาดความสมบูรณ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไป เป็นเพียงการทดสอบความรู้ความเข้าใจของประชาชนเท่านั้นว่าประชาชนที่ตำบลเกาะช้างใต้ มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับใดเท่านั้น

วิธีการและอุปกรณ์

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ที่ตำบลเกาะช้างใต้

กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวนประชากร 1,622 คน ซึ่งมี 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านบางเบ้า หมู่บ้านสลักเพชร หมู่บ้านเจ๊กแบ้ หมู่บ้านสลักคอก และหมู่บ้านสลักเพชรเหนือ ใช้การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 321 คน

วิธีการสุ่ม

จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย โดยแบ่งกลุ่ม ตามหมู่บ้านทั้ง 5 หมู่บ้าน โดยนำจำนวนประชากรรวมทั้งหมดของแต่ละหมู่บ้านมาหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน จากนั้นทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยทำการสอบถามอายุของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	หมู่บ้านบางเบ้า	326	65
2	หมู่บ้านสลักเพชร	487	96
3	หมู่บ้านเจ๊กแบ้	277	55
4	หมู่บ้านสลักคอก	242	48
5	หมู่บ้านสลักเพชรเหนือ	290	57
	รวม	1,622	321

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย ความหมาย และความรู้ทั่วไป การจัดการ และการมีส่วนร่วม

การทดสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด ทำการทดสอบความเชื่อมั่นที่ตำบลเกาะช้างซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8263

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาแนวคิด เอกสาร ตำราวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถค้นคว้าได้จากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะห้องสมุด โดยนำมาสร้างแบบสอบถาม

2.การสำรวจภาคสนาม นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองและเก็บรวบรวมกลับคืนมาด้วยตัวเอง โดยได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์รวมทั้งสิ้นจำนวน 321 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 (ทำการแจกและเก็บคืนด้วยตนเอง)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์ด้วยวิธีแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ยร้อยละ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานใช้ค่า t – test ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ส่วนค่า One – Way ANOVA (F – test) ใช้ทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งทดสอบด้วย Scheffe test เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.1 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 44.9

อายุ ประชาชนมีอายุเฉลี่ย 31.14 ปี อายุสูงสุด 58 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี อายุระหว่าง 20–29 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.1

สถานภาพครอบครัว พบว่าโสดมีจำนวนมากกว่าสมรสและหย่าถึงร้อยละ 68.2

การศึกษา การแจกแจงจำนวนตัวอย่างตามการศึกษา พบว่าประชาชนมีการศึกษาสูงกว่าประถมมากกว่าครึ่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 72.3 และระดับประถม คิดเป็นร้อยละ 27.7

การประกอบอาชีพ เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา/ทำสวนและประมง) คิดเป็นร้อยละ 29.0 และรับจ้างทั่วไป (กรีดยาง/รับเลี้ยงเด็ก/ทำความสะอาดและเก็บผลไม้) คิดเป็นร้อยละ 28.0 ซึ่งมีจำนวนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.4

รายได้ต่อเดือน ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,427.73 บาท รายได้สูงสุด 35,000 บาท รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท ส่วนรายได้ 5,001–10,000 บาท มีจำนวนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย คือ คิดเป็นร้อยละ 57.9

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทุกด้านของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม

(n=321)

ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. ด้านความหมาย และความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ						
2. ด้านการจัดการ	285	88.8	36	11.2	321	100
3. ด้านการมีส่วนร่วม	196	61.1	125	38.9	321	100
	208	64.8	113	35.2	321	100

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านความหมาย และความรู้ทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตอบว่า ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านการมีส่วนร่วม ตอบว่า ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 64.8 และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการ ตอบว่า ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 61.1

ตารางที่ 3 พิจารณาตามรายด้านโดยรวมทุกข้อในแต่ละส่วนของข้อคำถาม

ด้าน	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		คะแนนรวมเฉลี่ย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. ความหมาย และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (7 ข้อ)	2,168	100	79	100	6.8	0.2
2. ด้านการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (19 ข้อ)	5,701	100	398	100	17.8	1.2
3. ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (21 ข้อ)	6,412	100	329	100	20	1
3.1 การวางแผน/ตัดสินใจ (7 ข้อ)	2,117	100	135	100	6.6	0.4
3.2 การปฏิบัติ (4 ข้อ)	1,232	100	52	100	3.8	0.2
3.3 การได้รับประโยชน์ (5 ข้อ)	1,530	100	75	100	4.8	0.2
3.4 การติดตามและประเมินผล (5 ข้อ)	1,533	100	72	100	4.8	0.2

จากตารางที่ 3 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านความหมาย และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีจำนวน 7 ข้อ (คะแนนเต็ม 7) คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 6.8 ซึ่งจัดว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในด้านความหมายและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมาก

2. ด้านการการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีจำนวน 19 ข้อ (คะแนนเต็ม 19) คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 17.8 ซึ่งจัดว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมาก

3. ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีจำนวน 21 ข้อ (คะแนนเต็ม 21) คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 20 ซึ่งจัดว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมาก โดยได้แยกออกเป็น 4 ส่วนย่อยๆได้ดังนี้ คือ

3.1 การมีส่วนร่วม (การวางแผน/การตัดสินใจ) มีจำนวน 7 ข้อ (คะแนนเต็ม 7) คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 6.6

3.2 การมีส่วนร่วม (การปฏิบัติ) มีจำนวน 4 ข้อ (คะแนนเต็ม 4) คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.8

3.3 การมีส่วนร่วม (การได้รับประโยชน์) มีจำนวน 5 ข้อ (คะแนนเต็ม 5) คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.8

3.4 การมีส่วนร่วม (การติดตามและประเมินผล) มีจำนวน 5 ข้อ (คะแนนเต็ม 5) คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.8

การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา

การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนต่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นประจำ ทำให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามวิธีทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ถูกต้อง และประชาชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว จึงเกิดความรักและหวงแหนต่อทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทุกด้านในระดับมาก แต่ในทางการปฏิบัติ ควรที่จะจัดให้มีคู่มือเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ การรักษา การป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ให้ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้องรวมถึงนักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตามคู่มือได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีความยั่งยืนต่อไป

2. ในส่วนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการ ประชาชนได้คะแนนเฉลี่ยรวมในด้านนี้ต่ำกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งต้องหาแนวทางการส่งเสริมในการจัดการกับสิ่งแวดล้อม การป้องกัน และการควบคุมกันอย่างมีขอบเขต โดยประชาชนจะต้องเป็นผู้จัดการและกำหนดแผนงานในการปฏิบัติกันอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ชุมชนจะต้องมีป้ายสื่อความหมายที่

สามารถอธิบายหรือป้ายบรรยายการเรียนรู้ทางธรรมชาติ เพื่อที่จะได้ชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติที่พบเห็นได้ เพื่อมุ่งให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่นต่อไป

3. องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชนและองค์กรชุมชน ควรส่งเสริมให้ความรู้ และวิธีการแก่ประชาชนในการจัดการทุกด้านของชุมชนท้องถิ่น เพื่อที่จะได้ให้ประชาชนทำการบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง โดยการทำหน้าที่ในชุมชนท้องถิ่นนั้นจะไม่ใช่การจัดการเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ที่ทุกคนในชุมชนท้องถิ่นต้องร่วมกันกระทำ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังประชากรกลุ่มอื่น เช่น มัคคุเทศก์ นักท่องเที่ยว และผู้นำชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาวิเคราะห์ให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น

2. ขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้ ได้เน้นถึงประชาชนตำบลเกาะช้างใต้เท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการสำรวจประชาชนทั้งตำบลเกาะช้างใต้และตำบลเกาะช้าง เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และจะได้รายละเอียดครอบคลุมทั้งพื้นที่ของเกาะช้าง

3. ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการด้วย เพื่อจะได้ให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามหลักการเกี่ยวกับท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

บรรณานุกรม

[1] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว อสท.; กรกฎาคม.

[2] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว อสท.; สิงหาคม.

[3] คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2538) โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยป่าไม้.

[4] ทยิดา ยันตะบุษย์ และคณะ (2549) แผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2550-2552. ตราด. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้.

[5] บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2543) สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

[6] สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542) รายงานรายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ (Ecotourism). โรงพิมพ์สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

[7] Boo, Elizabeth (1991) Ecotourism : the Potentials and Pitsfalls. Vol 1 and 2. World Wildlife Fund: Washington,D.C.

[8] Hector Ceballos-Lascurain (1988) The future of ecotourism. Mexico Journal. 17(1): 13-14

[9] Anonymous (2007) www.dnp.go.th/nprd_develop/data/graphy%20stat%2047_45/snac.pdf, August.